

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 15C/307/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7513215002
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Hovančáková
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2020:7513215002.19

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudkyňou JUDr. Danicou Hovančákovou v spore žalobcu D. L., R. H. X, L., zastúpeného advokátskou kanceláriou bodnarlegal, s.r.o., so sídlom Žriedlova 3, Košice, IČO: 51 865 459, proti žalovanej N. L., R. T. XX/XX, U. T., zastúpenej JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou, so sídlom Škultétyho 3, Košice, v spore o zaplatenie 30.000,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Konanie v časti o zaplatenie 12.942,97 eura z a s t a v u j e .
- II. V prevyšujúcom rozsahu žalobu z a m i e t a .
- III. Žalovanej priznáva proti žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou doručenu Okresnému súdu Košice - okolie (ďalej aj len „súd“) dňa 9.9.2013 sa domáhal priznania finančného nároku 30.000,- eur titulom investícií do nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej, ktorú spoločne so žalovanou užíval a v ktorej spolu so žalovanou viedli spoločnú domácnosť ako druh a družka a v ktorej vychovávali aj spoločného syna Petra. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že v čase, keď žalovaná predmetnú nehnuteľnosť kúpila nemal potrebnú kvalitu a vybavenie, preto ho bolo potrebné dať do poriadku. Za tým účelom žalobca vybudoval krbové vykurovacie teleso, zrekonštruoval kúpeľňu, podlahu, vykonal vysprávkovanie vnútorných stien, vyrobil spálňový nábytok, kuchynskú linku, v roku 2009 postavil prístrešok a urobil terénne úpravy dvora a záhrady, v roku 2010 vymenil strechu na hospodárskej budove, opravil letnú kuchyňu a komoru, a pôvodnú maštal' prerobil na garáž, dvor vyložil kamennou dlažbou, pričom uvedené rekonštrukčné práce a kúpu potrebného materiálu žalobca realizoval z vlastných finančných prostriedkov. Žalovaná dňa 1.3.2012 ukončila ich vzťah a odvtedy žalobca nehnuteľnosť žalovanej neužíva. Mal za to, že žalovaná sa týmto na jeho úkor bezdôvodne obohatila.

2. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe tvrdenia žalobcu namietala predovšetkým tvrdením, že žalobca po celý čas ich vzťahu nemal dostatok finančných prostriedkov, z ktorých by mohol sám uvedené rekonštrukčné práce financovať. Uviedla, že za účelom rekonštrukcie požiadala o úver vo výške 3.000,- eur, ktorý jej bol poskytnutý dňa 13.9.2010, pričom na rekonštrukciu jej požičal aj brat sumou 250.000,- Sk. Uviedla, však, že rekonštrukciu žalobca nerealizoval len pre ňu, ale aj pre seba a ich spoločného syna Petra.

3. Písomným podaním zo dňa 4.8.2015 žalobca doplnil svoju argumentáciu tvrdením, že medzi ním a žalovanou došlo k uzavretiu ústnej zmluvy o dielo, na základe ktorej žalobca zhotovil dielo - stavebné úpravy nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej, čo dôvodil tým, že žalovaná ho o tieto stavebné úpravy požiadala. Súčasne upresnil, že okrem žalovanej istiny si uplatňuje aj úroky z omeškania vo výške 5.5 % ročne od 20.7.2013 do zaplatenia. Na preukázanie tvrdených investícií na nákup materiálu do

nehnutelnosti žalovanej predložil dňa 23.10.2015 (na pojednávaní) pokladničné doklady v celkovej výške 10.049,- eur s tým, že do výšky žalovanej sumy spočíva vo vykonaných prácach.

4. Proti nároku žalobcu žalovaná písomným podaním zo dňa 3.2.2016 vzniesla námietku premlčania s poukazom na skutočnosť, že žaloba neobsahuje žiaden údaj o čase skončenia rekonštrukčných prác. Súčasne pritom namietla, že rozsah rekonštrukčných prác a ani celá oprava domu nedosiahla sumu 30.000,- eur, ktorú si žalobca v konaní uplatňuje. Odhliadnuc od toho však uviedla, že žalobca žil v domácnosti žalovanej 19 rokov, najprv v byte v Košiciach a v predmetnej nehnuteľnosti - rodinnom dome v U. T., pričom bezplatne požíval všetky výhody bývania a na náklady domácnosti neprispieval, preto žalovaná prirodzene očakávala, že na zabezpečení potrieb domácnosti, ktorú spoločne s nimi užíval aj ich spoločný syn D. bude žalobca zabezpečovať aspoň výkonom potrebných prác. Na tejto argumentácii žalovaná zotrvala aj v ďalších písomných podaniach doručených súdu zo dňa 3.2.2016 a 25.8.2016 a trvala na tom, aby súd zameral dokazovanie na finančnú situáciu žalobcu, pričom v tejto súvislosti žiadala, aby žalobca zdokladoval výšku svojich príjmov predložením daňových priznaní za roky 2008-2012. Súčasne vyslovila názor, že aj keď so žalobcom manželstvo neuzavrela, súd by mal na ich vzťah analogicky uplatniť ust. § 18 Zákona o rodine a v tejto súvislosti súčasne poukázala na rozhodnutie NS ČR sp.zn. 22Cdo 2655/98 z ktorého vyplýva, že investíciami vynaloženými zo spoločného na ostatný majetok jedného z manželov, nie je práca jedného manžela vynaložená pri rekonštrukcii domu druhého manžela.

5. Žalobca vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 23.10.2015 uviedol, že so žalovanou žil v spoločnej domácnosti v Košiciach, kde dostali byt po neplatičoch, ktorý plne zrekonštruoval, položil nové podlahy. Žalovaná byt predala za 2,2 milióna. Následne žalovaná našla dom v U. T., ktorý bol v dezolátnom stave. Do tohto domu matka žalovanej prispela sumou 600.000,- Sk. Súdu predložil doklady týkajúce sa jeho investícií do tohto rodinného domu, s tým, že zvyšok zo sumy, ktorú žalobca žiada, vie preukázať výsluchmi svedkov, ktorých zabezpečoval na stavbe a ktorých aj vyplácal. Žalobca ďalej uviedol, že je pravdou, že žili so žalovanou v spoločnej domácnosti, avšak on podnikal v oblasti dopravy, túto živnosť neskôr prerušil a chodil pravidelne jedenkrát do Maďarska, kde mal príjem 970,- eur mesačne a potom podľa potreby v rokoch 2006 až 2008, 2009 pracoval pre spoločnosť Molex v Kechneci do času kým odtiaľ neodišiel a za toto obdobie mal obrat 8.000.000,- Sk. Čo sa týka rekonštrukčných prác na dome, na dome, ktorý bol starý bolo potrebné vykonať opravy, vypratať ho, kuchyňa bola urobená, žalobca však urobil všetky úpravy, tiež u kamaráta robil kuchynskú linku, robil korpusy na ňu, a to v stolárskej dielni u neho, nebola tam voda, ani obklad, pokladal dlažby a tiež urobil aj drevený strop. Kúpeľňa bola stará, bolo tam rozbité jadro, ktoré na novo urobil, kúpil sprchovací kút, ktorý však po dvoch rokoch vymenil a kúpil novú vaňu. Za domom bola hospodárska budova, v tejto časti plánoval garáž, keď bude niečo potrebovať a opravovať a z prednej časti to bolo niečo ako letná kuchyňa. Urobil aj krov, tento krov mu pomáhal robiť známy žalovanej, keďže sa jej zdalo, že zaplatila veľa peňazí, tak potom už nepokračoval s prácou, ale túto prácu robil on sám s kamarátom. Dal do poriadku garáž, omietol stropy, švagor mu nosil piesok, ktorý mu hneď vyplatil, menili sa okná, dal všade obklad a dlažbu, vykonal aj komplet elektrinu v zadnej časti hospodárskej budovy, dával tam okapy, keď bolo toto urobené, tak začal s prácou izolácie, túto nerobil síce žalobca, nad kuchyňou bola povala, kde položil izoláciu, avšak to sa už nedokončilo, v obývačke bola len železná krbová vložka, tú opravil, natiahol komínové vedenie, kúpil izoláciu, aby sálalo teplo, aby mohlo preniknúť až do horných izieb, tiež dal obloženie na tento krb, pričom mu pomáhal kamarát, a robil aj parapetnú dosku naňho. Žalobca ďalej uviedol, že je pravdou, že jeho daňové priznanie bolo väčšinou nulové, keďže mal výdavky na podnikanie a mesačne platil zdravotné a sociálne odvody vo výške 156,- eur, avšak žalovanej nechal k dispozícii jeho kartu, v hotovosti jej nedával žiadne finančné prostriedky a na karte bol limit cca. 500,- eur, on však nemal vedomosť o tom, koľko z nej bolo vyberané. Taktiež uviedol, že keďže podnikal, tak mal náklady v súvislosti na kúpu nafty, nevedel však uviesť, koľko peňazí na to dával mesačne, pričom účty za vodu, elektrinu a chod domácnosti mala na starosti žalovaná, ale mala prístup k jeho účtu, na ktorom boli vždy nejaké peniaze.

6. Žalovaná vo svojej výpovedi uviedla, že so žalobcom žila v spoločnej domácnosti 19 rokov, žalobca sa presťahoval k nej, do jej dvojizbového bytu, následne tento predali a jej matka im doplatila sumu 60.000,- eur za to, aby si mohli kúpiť trojizbový byt. Tento trojizbový byt sa predal, je pravdou, že si vyhládla dom v Nižnej T., nebol však v takom dezolátnom stave, bol obývateľný, inak by sa tam nenastahovala. Potvrdila, že boli vykonané práce v rozsahu, v ktorom to uviedol samotný žalobca vo svojom žalobnom návrhu, avšak nie je možné, aby do tohto domu dal takúto sumu, ktorú žiada v konaní,

keďže sám vlastné finančné prostriedky nemal. Okrem toho, pokiaľ vykonával rekonštrukčné práce, vykonával ich nielen pre ňu, ale taktiež aj pre spoločného syna. Zároveň uviedla, že na preukázanie vlastných investícií má rôzne bločky, ktoré sa týkajú rekonštrukcie a nákupu materiálu, a taktiež uviedla, že po nasťahovaní sa, jej brat požičal sumu 150.000,- Sk práve na rekonštrukciu a taktiež finančne jej na rekonštrukciu prispela aj sestra. Uviedla, že žalobca nikdy nemal stabilný príjem, pracoval na živnosť, dokonca mu žalovaná pravidelne vkladala na účet 200,- eur, v prípade ak dostal nejakú prácu a potreboval sa premiestniť, potreboval nakúpiť pohonné hmoty, tak aby ich mohol nakúpiť a tieto peniaze práve za týmto účelom práve vkladala samotná žalovaná. Ďalej uviedla, že nie je pravda, že žalobca pracoval pre spoločnosť Molimex tak, ako to uviedol, keďže v tom období už nepracoval pre nich, mohol tam robiť niekedy v roku 2004 alebo 2005, kedy tam aj skončil. Je pravdou, že jeho mesačný príjem z činností, ktoré spomínal, dosahovali 970,- eur v hrubom, avšak potreboval aj peniaze na cestu, t.j. na naftu, t.j. 200,- až 300,- eur mesačne a musel vykonávať aj odvody, čiže jeho prínos do domácnosti nemohol byť v žiadnom prípade taký, ako spomínal žalobca. Čo sa týkalo prác na dome, tak dom, keď tam prišli bývať, tak bol obývatel'ný, na dôkaz toho predložila žalobkyňa (fotografie), z roku 2008 a z roku 2012. Je pravdou, že sa tam vykonávali niektoré druhy prác, dávala sa tam dlažba, kozub, výmena kozubovej vložky, žalovaný ho iba opravil. Čo sa týkalo prístavby letnej kuchyne a zároveň zadnej časti domu, tak nebola vykonaná v takom rozsahu, v akom tvrdil žalobca, ďalšie veci, ktoré žalobca vykonával boli - vymaľovanie izieb, chodby. Je pravdou, že sa menili aj radiátory a obklad kuchyne, kuchynskú linku nevyrobil žalobca, robila sa v stolárskej dielni u jeho kamaráta, za ktorú žalovaná vyplatila sumu 16.000,- Sk, je pravda, že žalobca ju zmontoval a urobil dvierka, v kuchyni a v obývačke sa dávali plávajúce podlahy, na ktoré finančne prispel jej brat, aby sa mohli dokončiť. Okná sa neurobili nové, len nové kovania, keďže sa nedali okná otvárať. Čo sa týkalo strechy a krovu, na túto si žalovaná vzala pôžičku z banky vo výške 3.000,- eur, okná neboli nové, boli z bazáru, potom im dal ešte sused okná, ktoré on nepotreboval.

7. Svedok C. C. vo svojej výpovedi sa k rekonštrukčným prácam vedel vyjadriť len v tom zmysle, že videl, že žalobca pracuje, robil okolo domu nejaké práce, okolo garáže, taktiež ho videl vykonávať murárske práce, pričom dal žalobcovi jedno okno, nezaplatil zaňho, pretože žalobca mu za protihodnotu opravil jeho auto. Na tom dome videl pracovať aj iných ľudí. Videl, že vozili kamene na dvor, avšak nevie uviesť, v ktorom období to bolo. Videl, že sa opravovala strecha, bol tam aj žalobca, videl tam aj iných chlapov, ktorí dávali hranoly. Svedok si nepamätal presne, koľko okien dal žalobcovi, mal ich šesť a myslí si, že jedno okno mu daroval, ale úplne presne to uviesť nevedel.

8. V písomnom podaní zo dňa 13.4.2016 žalobca k námietke premlčania vznesenej žalovanou uviedol, že stavebné úpravy domu sa realizovali od roku 2008 do 1.3.2012, kedy žalobca spoločnú domácnosť vedenú so žalovanou opustil, preto začatie plynutia lehoty premlčania sa viaže k tomuto dňu a keďže žalobu podal na súde dňa 9.9.2013, k premlčaniu jeho nároku nemohlo dôjsť. Písomným podaním zo dňa 2.5.2016 na podporu tvrdení vo vzťahu k otázke premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 17.2.2016, sp.zn. I. ÚS 548/2015.

9. Žalobca na preukázanie tvrdených investícií na nákup materiálu do nehnuteľnosti žalovanej predložil dňa 23.10.2015 (na pojednávaní) pokladničné doklady v celkovej výške 10.049,- eur za rok 2008 vo výške 549,39 eur, za rok 2009 vo výške 925,21 eur, za rok 2010 vo výške 6.930,02 eura, za rok 2011 vo výške 1.644,38 eura. Ďalej predložil kópie fotodokumentácie rodinného domu v U. T. v časových súvislostiach, daňové priznania žalobcu za roky 2009-2011, peňažný denník za roky 2009 a 2010.

10. Žalovaná (na pojednávaní dňa 10.2.2017) predložila súdu súkromný znalecký posudok č. 34/2017 zo dňa 1.2.2017. Ďalej predložila výpisy zo svojho účtu vedeného v ČSOB za mesiac august 2008, marec a apríl 2009, október až december 2009, potvrdenie o výške pohľadávky o čerpaní úveru, ktorý bol poskytnutý dňa 13.9.2010, kópie fotodokumentácie rodinného domu v U. T. v časových súvislostiach, ďalšie listinné preukazujúce vymáhanie dlhov žalobcu tretími subjektami, mzdové listy žalovanej za roky 2009-2011.

11. Zo znaleckého posudku č. 34/2017 vyhotoveného dňa 9.2.2017 vyplýva, že tento bol vypracovaný na účely stanovenia všeobecnej hodnoty rodinného domu súp. č. 19 na parc. č. XXX na ul. T. XX s príslušenstvom a p. č. XXX/X, XXX/X a XXX zapísaných na liste vlastníctva č. XXX v k.ú. U. T.. Z jeho úvodnej časti bod 3 vyplýva, že posudok je vypracovaný k septembru 2011 (3.Q. 2011). Zo záveru znaleckého posudku vyplýva určenie všeobecnej hodnoty stavieb (rodinný dom s.č. 19,

vedľajších stavieb - letnej kuchyne a dielne, vstupného plotu, kopanej studne a vonkajších úprav spolu sumou 78.468,43 eura, určenie všeobecnej ceny pozemkov parc. č. XXX, XXX/X, XXX/X a XXX sumou 31.092,30. Spolu všeobecná hodnota stavieb a pozemkov predstavuje sumu 110.000,- eur. Súčasťou znaleckého posudku je aj kúpna zmluva zo dňa 3.10.2008, predmetom ktorej boli všetky týmto znaleckým posudkom ohodnocované nehnuteľnosti (stavby a pozemky), z ktorého vyplýva kúpna cena 2.800.000,- Sk.

12. Žalobca v písomnom podaní zo dňa 16.2.2017 uviedol, že predložený znalecký posudok má len malý význam pre prebiehajúce konanie, pretože určenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti nemá vplyv na výšku plnenia, ktorého sa žalobca domáha a neexistuje súvislosť medzi všeobecnou hodnotou jednotlivých súčastí rodinného domu a hodnotou materiálu a prác vynaložených na nich v rozhodnom čase. Za účelom objektivizácie vykonaných prác žalobca navrhol vykonanie znaleckého dokazovania.

13. Súd o žalobe žalobcu rozhodol rozsudkom sp. zn. 15C/307/2013-223 zo dňa 11.5.2017 tak, že žalobu zamietol a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Svoje rozhodnutie odôvodnil konštatovaním, že za preukázané považoval, že zo strany žalobcu i žalovanej boli do rodinného domu investované finančné prostriedky. Žalobca tieto preukazoval ústrižkami za nákup materiálu vo výške 10.049,- eur, čo ale žalovaná rozporovala tvrdením, že žalobca nemá vlastné finančné prostriedky. S poukazom na to, že i keď žalobca a žalovaná nežili manželským životom, pripustil, že je možné na ich vzťah aplikovať ustanovenia týkajúce sa spolunažívania manželov v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 22 Cdo 2655/98 o tom, že investíciami vynaloženými zo spoločného na ostatný majetok jedného z manželov, nie je práca jedného manžela vynaložená na majetok druhého manžela. Nestotožnil sa s tvrdením žalobcu, že strany sporu uzavreli ústnu zmluvu o dielo, keď táto skutočnosť nebola nijako preukázaná, jednalo sa o práce vykonávané v rámci spolunažívania dvoch ľudí za účelom skvalitnenia bývania. Súčasne konštatoval, že v prípade hodnôt vynaložených na cudziu nehnuteľnosť pohľadávkou z bezdôvodného obohatenia nie je hodnota vynaložených finančných prostriedkov, ale rozdiel medzi hodnotou nehnuteľnosti pred rekonštrukciou a po rekonštrukcii, na ktorú skutočnosť žalobca nepredložil žiaden dôkaz. Vo vzťahu k námietke premlčania vnesenej žalovanou uviedol, že v prípade posudzovania nároku žalobcu ako bezdôvodné obohatenie, nebol by tento premlčaný, pretože rozhodujúcim okamihom pre plynutie premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia by bol deň, kedy žalobcovi nebolo umožnené užívať nehnuteľnosť, čo však v konaní nebolo preukázané, lebo žalobca sám dobrovoľne odišiel z predmetnej nehnuteľnosti. Napokon konštatoval, že v prejednávanej veci neboli naplnené ustanovenia zákona týkajúce sa bezdôvodného obohatenia.

14. Proti citovanému rozhodnutiu podal odvolanie žalobca, o ktorom odvolaní rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 2Co/53/2018-247 zo dňa 14.1.2019 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení okrem iného uviedol, že súd prvej inštancie nedal odpoveď na podstatné otázky súvisiace s predmetom súdneho konania a z jeho rozhodnutia nevyplýva logická súvislosť medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Súdu prvej inštancie vytkol, že v priebehu konania stranám neuviedol, ktoré skutočnosti považuje za sporné, ktoré za preukázané, ako po právnej stránke vec predbežne posudzuje, čím im odňal možnosť na uplatnenie dôkazov, ktoré by sa z pohľadu konajúceho súdu javili ako podstatné. Poukázal pritom na to, že je úlohou súdu, aby stranami sporu tvrdený skutkový stav podriadil pod takú hmotnoprávnu úpravu, ktorá práva a povinnosti zo skutkového stavu vyplývajúce aj reálne upravuje a preto ak žalobca svoj nárok na peňažné plnenie odvodzuje od investícií (financií, prác) do výlučného majetku žalovanej, uložil súdu ustáliť právnú kvalifikáciu tohto nároku. Poznamenal pritom, že niet dôvodu posudzovať nároky žalobcu skrz právnych ustanovení a súdnej judikatúry vzťahujúcej sa k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pretože na nakladanie s vecami, právami a záväzkami strán sporu sa vzťahujú odlišné pravidlá ako je to pri úkonoch medzi manželmi, a nevzniklo medzi nimi ani majetkové spoločenstvo, ktoré by bolo možné vyporiadať podľa zásad platných pre bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Na účely ďalšieho konania dal za pravdu súdu prvej inštancie, že charakter spoluzitia strán sporu, ako aj ich prednesy v konaní, z ktorých vyplýva, že rekonštrukcia rodinného domu bola vykonávaná za účelom skvalitnenia bývania všetkých členov rodiny, nenasvedčujú tomu, aby medzi nimi bola uzavretá zmluva o dielo poukazujúc na nepreukázanie podmienok vzniku takejto zmluvy, ktorými sú vymedzenie predmetu diela a odplatnosti zmluvy do takej miery, aby mohol byť právny úkon v zmysle všeobecných zásad považovaný za dostatočne zrozumiteľný a určitý, keď za platne dojednanú zmluvu o dielo

nemožno považovať akúkoľvek dohodu založenú na nešpecifikovanom predmete plnenia spočívajúcom v neurčitom okruhu rekonštrukčných prác v bližšie nevymedzenom časovom rozpätí a iba fakt, že žalobca vykonával práce na dome žalovanej, nepreukazuje vznik záväzku zo zmluvy o dielo. V ďalšom preto súdu prvej inštancie za situácie, že bude mať za nepochybne zistené, že pohľadávka žalobcu nevyplýva zo zmluvy o dielo, uložil skúmať otázku existencie právneho dôvodu investícií žalobcu do nehnuteľností žalovanej vychádzajúc z vyjadrení strán sporu v konaní a ich správania v priebehu spolužitia, za tým účelom aj ustáliť, ako boli strany sporu uzročené s účelom (dôvodom) poskytovaného plnenia, či mala žalovaná dôvod sa domnievať, že ide o bezodplatné investovanie hodnôt zo strany žalobcu alebo nárok žalobcu vyplýva z nepomenovanej zmluvy (napr. dohoda o investovaní na čas spolužitia), ktorý dôvod plnenia odpadol alebo išlo o plnenie bez právneho dôvodu od počiatku a v nadväznosti na uvedené potom aj vyhodnotiť uplatnenú námietku premlčania. Súdu prvej inštancie tiež vytkol, že sa v odôvodnení vôbec nevyjadril k dôkazom, ktoré boli stranami sporu navrhnuté, a ktoré v konaní nevykonal, predovšetkým v tejto súvislosti poukázal na to, že žalobca odkazoval na nariadenie znaleckého dokazovania na preukázanie hodnoty ním vykonaných prác (č.l. 217 spisu). Napokon súdu odvolací súd vytkol aj, že opomenul rozhodnúť o zmene žaloby, keď žalobca podaním doručeným súdu dňa 6.8.2015 si uplatnil popri nároku na zaplatenie sumy 30.000,- eur tiež nárok na úroky z omeškania.

15. Po vrátení veci súd prvej inštancie v zmysle pokynov odvolacieho súdu na pojednávaní dňa 25.6.2020 podľa ust. § 142 CSP pripustil zmenu žaloby v znení navrhnutom žalobcom podaním doručeným súdu dňa 6.8.2015, tak, že žalobca si popri sume 30.000,- eur uplatňuje voči žalovanej aj úrok z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo žalovanej sumy od 20.7.2013 do zaplatenia.

16. Po vyslovení predbežného právneho posúdenia súdu v intenciách právneho názoru vysloveného odvolacím súdom žalobca prostredníctvom právneho zástupcu uviedol, že skutkovej realite obdobia vzájomného spolužitia žalobcu a žalovanej najlepšie zodpovedá koncept tzv. nepomenovanej dohody o investíciách do nehnuteľností vo vlastníctve žalovanej, ktorý žalobca so žalovanou spoločne užívali a postupne spoločne praktickým spôsobom pristupovali k rekonštrukčným prácam na rodinnom dome i pozemku. Súhlasil tiež s posúdením ním uplatneného nároku súdom ako nároku z titulu bezdôvodného obohatenia a rovnako aj s momentom, kedy bezdôvodné obohatenie malo vzniknúť a to momentom opustenia spoločnej domácnosti žalobcom dňa 1.3.2012. Vo vzťahu k výške uplatňovaného nároku bezdôvodného obohatenia uviedol, že táto bola pôvodne určená iba subjektívnym odhadom žalobcu vo výške 30.000,- eur reflektujúc rozsah rekonštrukčných prác, ktoré vykonal, avšak súhlasil s vysloveným názorom súdu, že bezdôvodné obohatenie by sa dalo určiť ako rozdiel medzi hodnotou rodinného domu pred rekonštrukciou a po nej, kedy v tomto zmysle mal za to, že istým dôkazom je aj znalecký posudok č. 34/2017, ktorý v konaní predložila žalovaná. Vyplýva z neho, že žalovaná dom nadobudla v pôvodnom stave za kúpnu cenu 2.800.000,- Sk (92.942,97 eura) a znalecká cena domu vrátane pozemku bola určená na sumu 110.000,- eur, pričom predmetný znalecký posudok bol spracovaný k tretiemu kvartálu roku 2011, ktoré obdobie zodpovedá obdobiu záverečnej fázy spolužitia žalobcu a žalovanej, aj keď nie presne k dátumu opustenia spoločnej domácnosti žalobcom (dňom 1.3.2012), preto mal za to, že tento znalecký posudok je použiteľný na preukázanie žalobcovho nároku. Súčasne vyslovil pochybnosť o možnostiach a schopnostiach znalca vypracovať znalecký posudok, ktorý by bol exaktne použiteľný na posudzovaný prípad a preto s poukazom na uvedené upustil od ďalšieho znaleckého dokazovania.

17. Žalovaná rozporovala tvrdenia žalobcu, že predmetný znalecký posudok bol vypracovaný na vyčíslenie toho, čo žalobca na dome urobil. Uviedla, že bol vyhotovený za účelom, aby bola známa výsledná hodnota nehnuteľností po vykonaných úpravách, nedáva však odpoveď na to, do ktorých úprav investoval priamo žalobca. Zotrvála na tom, že nepopiera, že na dome boli vykonané stavebné práce a úpravy, ale tieto boli vykonané iba v takom rozsahu, aby bol uspôsobený na riadne užívanie, pričom naďalej zotrvala na svojej argumentácii, že žalobca nemal dostatok finančných prostriedkov. Uviedla, že dom opravovali spoločne so žalobcom a to predovšetkým z prostriedkov žalovanej a s finančnou pomocou jej rodiny. Odhliadnuc od uvedeného zotrvala aj na svojej procesnej obrane, že žalobca nehnuteľnosť žalovanej po celý čas užíval bezplatne a týmito prácami sa podieľal na zabezpečení chodu spoločnej domácnosti.

18. Žalobca následne písomným podaním zo dňa 6.8.2020 žalobný nárok titulom bezdôvodného obohatenia spočívajúcom v zhodnotení nehnuteľností vo vlastníctve žalovanej vyčíslil sumou 17.057,03 eura predstavujúcou rozdiel v cene nehnuteľnosti v čase jej kúpy vo výške 2.800.000,- Sk (92.942,97 eura) a znaleckým určením jeho hodnoty po vykonanej rekonštrukcii na sumu 110.000,- eur, na základe

čoho žalobca vzal žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 12.942,97 eura. Súčasne vyslovil názor, že úplne presné prepojenie investícií vynaložených žalobcom na nehnuteľnostiach žalovanej s predmetným znaleckým posudkom nie je objektívne možné, keďže znalecký posudok nebol spracovaný na odlíšenie jednotlivých konkrétnych stavebných súčastí rodinného domu, ktoré zhotovoval žalobca a zároveň ani množstvo práce žalobcu a jeho známym nie je možné identifikovať v položkách znaleckého posudku, ale je možné ich abstrahovať zo zvýšenia hodnoty rodinného domu. Uviedol, že presne opísal rozsah vykonaných stavebných prác, ktoré realizoval, vecné náklady vyčíslil sumou 10.049 eur a preukázal predložením pokladničných dokladov a po pripočítaní množstva času stráveného na rekonštrukcii domu, nákladov zaobstaraných svojpomocne je podľa neho žalovaná suma po čiastočnom späťvzatí primeraná a zodpovedá rozsahu skutočne vykonaných prác.

19. Žalovaná v písomnom stanovisku k podaniu žalobcu namietala, že ňou predložený znalecký posudok č. 34/2017 reflektuje aj práce na dome vykonané po tom, čo sa žalobca odsťahoval, preto namietala jeho použitie na účel, ktorý žalobca uviedol. Namietla tiež, že niektoré z prác na dome, ktoré žalobca identifikoval vykonávali spoločne so žalobcom, kedy žalovaná žalobcovi pomáhala s vykonávaním pomocných prác napr. pri kachličkovaní kúpeľne, podobne tiež pri umiestnení plávajúcích podláh v obývačke a kuchyni. Niektoré práce žalobca vykonal sám, materiál použitý pri oprave domu a cenu práce remeselníkov hradila výlučne žalovaná. Na preukázanie tvrdeného podaním zo dňa 22.9.2020 súdu predložila výpis z jej účtu v ČSOB za november 2011 (správne november 2008 - poznámka súdu), ktorým dokladuje, že v čase kúpy rodinného domu mala dostatok finančných prostriedkov na opravu svojej nehnuteľnosti, a tiež, že splatila úver, ktorý si vzala na opravu strechy letnej kuchyne. Súčasne ním osvedčuje aj výšku svojho mesačného príjmu a vynaloženie výdavkov na opravu nehnuteľnosti v jej vlastníctve. Poukázala tiež na to, že žalovaný mal počas ich vzájomného spoluzitia zabezpečené bezplatné bývanie, stravovanie, upratovanie, pranie a žehlenie a iné, pričom počas spoluzitia žalovanou vykonávané činnosti činili 6.000,- eur ročne, od novembra 2008 do odsťahovania sa žalobcu tak uvedená suma činí 21.200,- eur, na výpočet ktorých žalovaná použila údaje od firiem poskytujúcich uvedené služby. Sama pritom hradila aj inkaso vo výške 70,- eur.

20. Na pojednávaní dňa 24.9.2020 žalovaná súhlasila s čiastočným späťvzatím žaloby žalobcom v časti o zaplatenie 12.942,97 eura. Naďalej však uviedla, že neuznáva ani zvyšnú časť žalobného nároku žalobcu.

21. Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

22. Podľa § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

23. Podľa § 457 OZ ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

24. Podľa § 458 ods. 1 OZ musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

25. Podľa § 100 odsek 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka.

26. Podľa § 107 odsek 1 a 2 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa keď k nemu došlo.

27. Podľa § 144 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) žalobca môže vziať žalobu späť.

28. Podľa § 145 ods. 1 CSP ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej (§ 145 ods. 2 CSP).

29. Pretože žalobca využil svoje dispozičné oprávnenie a písomným podaním zo dňa 6.8.2020 vzal žalobu v časti o zaplatenie žalovanej sumy 12.942,97 eur späť, s čím vyjadrila súhlas aj žalovaná na pojednávaní dňa 24.9.2020, súd akceptoval čiastočné späťvzatie žaloby a konanie v tejto časti zastavil

30. Predmetom konania tak zostal nárok žalobcu na zaplatenie sumy 17.057,03 eura s príslušenstvom.

31. Pokiaľ ide o právne posúdenie žalobcom uplatneného nároku, súd uvádza, že hoci žalobca v priebehu konania menil žalobnú argumentáciu (podľa žaloby zo dňa 10.9.2013 si uplatňoval najprv nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, následne v podaní zo dňa 4.8.2015 uvádzal, že ide o nárok titulom ústnej zmluvy o dielo), bez ohľadu na právne kvalifikovanie uplatneného nároku žalobca si v konaní uplatňoval stále ten istý nárok, a síce nárok na zaplatenie sumy 30.000,- eur s príslušenstvom (pred čiastočným späťvzatím žaloby) z nezmeneného dôvodu, že uvedenú sumu vynaložil na investície do nehnuteľností vo výlučnom vlastníctve žalovanej.

32. Po vyslovení predbežného právneho posúdenia súdom (v intenciách vysloveného právneho názoru odvolacieho súdu) žalobca svoju žalobnú argumentáciu upravil stotožňujúc sa s vysloveným názorom, že skutkovej realite vzájomného vzťahu sporových strán najlepšie zodpovedá koncept tzv. nepomenovanej dohody o investíciách do nehnuteľností vo vlastníctve žalovanej, ktoré boli realizované za účelom skvalitnenia spoločného bývania (čím teda žalobca od pôvodnej argumentácie ústne uzavretej zmluvy o dielo upustil).

33. Súd sa s touto argumentáciou (o existencii nepomenovanej dohody o investíciách) v posudzovanom prípade stotožnil, kedy mal za to, že dostatočný právny dôvod investícií do cudzej nehnuteľnosti môže predstavovať aj vzájomná dohoda účastníkov o spoločnom bývaní a využívaní nehnuteľnosti k tomuto účelu, na ktorom základe sa investujúca osoba podieľala na stavebných úpravách za účelom skvalitnenia priestorov pre spoločné bývanie, kedy ku vzniku bezdôvodného obohatenia v takom prípade dochádza spravidla až v okamihu, kedy účastníci takej dohody zrušili spoločné spolužitie a spoločné užívanie nehnuteľnosti (právny dôvod odpadol), pričom súd mal za to, že tejto argumentácii zodpovedajú aj nesporné tvrdenia sporových strán v konaní, z ktorých vyplynulo, že rodinný dom v Nižnej T. vo vlastníctve žalovanej po realizácii kúpy v roku 2008 bolo potrebné dať do užívania schopného stavu, pričom spoločnou motiváciou (žalobcu aj žalovanej) pre vykonanie stavebných úprav bola snaha o skvalitnenie spoločného bývania pre nich dvoch a ich spoločného syna D., ktorej základ tkvel práve v takejto (neformálnej konkludentne uzavretej) dohode.

34. Argumentácii ohľadne žalobcom tvrdenej ústne uzatvorenej zmluvy o dielo sa preto súd už nevenoval.

35. S poukazom na uvedené dospel súd k záveru, že žalobcov nárok je potrebné subsumovať pod skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol.

36. Uvedené úvahy následne boli významné aj pre posúdenie, či pohľadávka žalobcu (nie) je premlčaná. Z hľadiska posúdenia začiatku plynutia dvojročnej premlčacej lehoty (§ 107 ods. 1 OZ) je rozhodný okamih, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, teda kedy sa preukázateľne dozvie všetky okolnosti, ktoré sú relevantné pre uplatnenie jeho práva na súde. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu okamih vzniku bezdôvodného obohatenia sa v predmetnom prípade spája s momentom, kedy žalobca stratil faktickú možnosť užívania nehnuteľnosti, do ktorej investoval a týmto okamihom bol deň, keď opustil spoločnú domácnosť so žalovanou tzn. dňom 1.3.2012, čo v konaní nebolo sporné. Dňom nasledujúcim začala plynúť dvojročná premlčacia lehota. Žaloba bola doručená súdu dňa 9.9.2013, čo bezpochyby viedlo súd k záveru, že vznesená námietka premlčania dôvodná nie je (k tomu vid' rozhodnutie ÚS SR sp.zn. I. ÚS 548/2015, rozhodnutie NS ČR sp.zn. 28 Cdo 1374/2018).

37. Podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný (§ 451 ods. 1 OZ). V prípade, kedy plnenie bolo poskytnuté peniazmi alebo vecami, je spravidla spôsob a rozsah plnenia, ktoré má byť vrátené, zrejmý. V prípade, že vydanie toho, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením, nie je dobre možné (najmä ak obohatenie spočívalo aj vo výkonoch), musí sa poskytnúť peňažná náhrada, ktorá musí zodpovedať peňažnému oceneniu získaného obohatenia. V prípade hodnôt vynaložených na cudziu nehnuteľnosť je pohľadávkou z bezdôvodného obohatenia nie hodnota vynaložených finančných prostriedkov, ale rozdiel medzi hodnotou nehnuteľnosti pred jej rekonštrukciou a po jej uskutočnení. Vlastníkovi nehnuteľnosti teda v takom prípade vzniká prospech v rozsahu, v ktorom sa nehnuteľnosť vykonanou investíciou oproti

predchádzajúcemu stavu zhodnotila. Závazkový právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikne však len za splnenia zákonných predpokladov, ktorými sú a) objektívna existencia vzniku majetkovej výhody či prospechu, merateľná a vyjadriteľná všeobecným peňažným ekvivalentom; b) absencia relevantného právneho dôvodu vzniku tohto obohatenia; c) existencia určitej kauzálnej väzby medzi obohatením sa jedného subjektu (majetkový prospech) a úbytkom (ujmou) v majetkovej sfére iného subjektu.

38. V konaní nebolo sporným, že obe sporové strany v rozhodnom období (do 1.3.2012) investovali do nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalovanej. Žalobca nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovanou na jeho úkor založil na tvrdených investíciách do nehnuteľností žalovanej v rokoch 2008 až 2011 spočívajúcich jednak vo forme vynaložených finančných prostriedkov, ktoré preukázal predložením pokladničných dokladov a tiež prácami, ktoré vykonal, rozsah ktorých žalovaná v zásade až na isté výhrady nerozporovala. Súd za nesporné a preukázané považoval preto tvrdenia ohľadom dôvodnosti samotného základu nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia.

39. V konaní spornou bola však výška bezdôvodného obohatenia, preto bolo potrebné ustáliť v akom rozsahu investícií žalobcu do nehnuteľnosti žalovanej žalobca uniesol svoje dôkazné bremeno.

40. Dôkazné bremeno ohľadom určitej skutočnosti leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie tejto skutočnosti vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky, teda ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tvrdí. Súd pritom poukazuje na uznesenie NS SR sp.zn. 5Obo/52/2010 z 24.06.2010, podľa ktorého „dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech.

41. Žalobca výšku nároku z bezdôvodného obohatenia koncipoval ako zvýšenie hodnoty nehnuteľnosti žalovanej, kedy za tým účelom vychádzal zo znaleckého posudku č. 34/2017, ktorý v konaní predložila žalovaná. K určeniu výšky bezdôvodného obohatenia dospel výpočtom rozdielu ceny nehnuteľností pred vykonaním investícií vychádzajúc z ceny nehnuteľností v čase kúpy 2.800.000,- Sk (92.942,97 eura) a znaleckým určením všeobecnej hodnoty nehnuteľností na sumu 110.000,- eur (teda 110.000 eur - 92.942,97 eur = 17.057,03 eura).

42. Žalobca teda poukázal na znalecký posudok, ktorý síce určuje hodnotu nehnuteľnosti v čase vzniku bezdôvodného obohatenia (kedy súd dal za pravdu žalobcovi, že znalecký posudok č. 34/2017 bol vyhotovený na určenie všeobecnej ceny nehnuteľností k tretiemu kvartálu roku 2011), ktorý ale nedáva odpoveď na otázku, v akom rozsahu predmetná nehnuteľnosť žalovanej bola oproti času, kedy ju žalovaná nadobudla zhodnotená práve vykonanými investíciami žalobcu, čo zároveň znamená, že nedáva odpoveď ani na to a v akom rozsahu sa žalovaná obohatila na úkor žalobcu.

43. Pokiaľ v prípade hodnôt vynaložených na cudziu nehnuteľnosť je pohľadávkou z bezdôvodného obohatenia nie hodnota vynaložených finančných prostriedkov, ale rozdiel medzi hodnotou nehnuteľnosti pred rekonštrukciou a po jej uskutočnení, je tomu tak preto, že zákon nepočíta s tým, že by ten kto prišiel o určitú majetkovú hodnotu, ju mal dostať v plnom rozsahu, ale iba v takej výške, o ktorú sa ňou obohatil iný subjekt (viď rozhodnutie NS ČR sp.zn. 32 Cdo 3682/2016, rozhodnutie NS ČR sp.zn. 28 Cdo 1448/2015).

44. V kontexte uvedeného preto na preukázanie nároku z bezdôvodného obohatenia titulom investícií do cudzej nehnuteľnosti nestačí poukázať, že cena investovanej nehnuteľnosti (matematicky určeným rozdielom, ako to uviedol žalobca) sa oproti predchádzajúcemu stavu zvýšila, potrebné je preukázať, že nehnuteľnosť sa zhodnotila (práve) vykonanými investíciami oproti predchádzajúcemu stavu, kedy práve zhodnotenie veci vykonanými investíciami predstavuje majetkový prospech obohateného. Rozsah práva na vydanie bezdôvodného obohatenia totiž nevychádza z toho aká ujma vznikla oprávnenému, ale aký majetkový prospech získal ten, kto sa obohatil, ku času vzniku bezdôvodného obohatenia.

45. Súd sa preto nestotožňuje s tvrdením žalobcu, že z predmetného posudku č. 34/2017 bolo možné bez ďalšieho abstrahovať výšku bezdôvodného obohatenia žalovanej na úkor žalobcu len zo samotného zvýšenia hodnoty rodinného domu, pokiaľ z neho nevyplýva a žalobca nevie preukázať, v akom rozsahu zvýšenie hodnoty nehnuteľnosti reflektuje investície ním vykonané a to aj vzhľadom na tú skutočnosť, že investície do domu v rozhodnom období vykonávala aj žalovaná, čo v konaní žalobca nerozporoval.

46. V súvislosti s uvedeným súd pritom poukazuje na samotné vyjadrenie žalobcu k predmetnému znaleckému posudku v jeho písomnom podaní zo dňa 16.2.2017, v ktorom uviedol, že predmetný znalecký posudok má len malý význam pre prebiehajúce konanie, pretože určenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti nemá vplyv na výšku plnenia, ktorého sa žalobca domáha a neexistuje súvislosť medzi všeobecnou hodnotou jednotlivých súčastí rodinného domu a hodnotou materiálu a prác vynaložených na nich v rozhodnom čase žalobcom. Žalobca pritom z uvedeného dôvodu navrhol vykonanie znaleckého dokazovania za účelom objektivizácie ním vykonaných prác, od ktorého však neskôr upustil.

47. Nemožno pritom prehliadať ani tú skutočnosť, že celková všeobecná cena nehnuteľností, ktorú žalobca podľa predmetného znaleckého posudku považoval za určujúcu na preukázanie zhodnotenia rodinného domu vo výške 110.000,- eur predstavuje nielen určenie všeobecnej ceny stavieb tzn. vrátane samotného rodinného domu a vedľajších stavieb (sumou 78.468,43 eura), ale aj určenie všeobecnej ceny pozemkov parc. č. 351, XXX/X, XXX/X a XXX (sumou 31.092,30 eura), pričom z predmetného znaleckého posudku nie je možné vyvodiť v akom rozsahu sa oproti predchádzajúcemu stavu zvýšila cena stavieb a v akom rozsahu cena pozemkov.

48. V konaní bolo potrebné ustáliť, aké hodnoty investoval žalobca do majetku žalovanej a teda ustáliť, v akom rozsahu sa žalovaná obohatila na úkor žalobcu. Nakoľko žalobca v konaní nepredložil relevantný dôkaz o výške bezdôvodného obohatenia, ani vykonanie takého dôkazu nenavrhol (resp. od neho upustil), takúto rezignáciu na preukázanie tvrdených skutočností súd nemohol vyhodnotiť inak, ako neunesenie dôkazného bremeno preukázania výšky bezdôvodného obohatenia žalovanej. Aj keď možno súhlasiť so žalobcom, že preukazovanie investícií vykonanými prácami nie je jednoduché, nebolo možné súhlasiť s jeho argumentáciou, že by vyhotovenie znaleckého posudku, ktorý by bol spracovaný na určenie hodnoty ním vykonaných investícií (tak, ako to žalobca pôvodne zamýšľal) bolo nemožné. V prejednávanej veci pritom nebolo možné postupovať v zmysle ust. § 264 ods. 1 a 2 CSP, a síce určiť hodnotu nároku odhadom, keďže súd k tomu nemá odborné znalosti a zároveň nič nebránilo zisťovať výšku bezdôvodného obohatenia odborným vyjadrením (znaleckým posudkom), pričom náklady na jeho vypracovanie by neboli v zjavnom nepomere k predmetu sporu.

49. Súd napokon upriamil pozornosť aj na tú časť obrany žalovanej, ktorou argumentovala, že investície žalobcu do jej nehnuteľnosti boli ekvivalentom toho, že žalobca po celú dobu ich spolužitia nehnuteľnosť vo vlastníctve žalovanej užíval bezplatne, kedy možno súhlasiť s tým, že žalobcom vykonané investície mohli byť (aj) kompenzované hodnotou tohto plnenia (bezplatného bývania), ktoré by bezpochyby zodpovedalo spravodlivému usporiadaniu vzťahov, avšak za situácie, keď súd nemal preukázaný v prvom rade rozsah, v akom bola nehnuteľnosť žalovanej zhodnotená investíciami žalobcu oproti predchádzajúcemu stavu, nebolo možné porovnať obohatenie žalovanej s úžitkom žalobcu, ktorý získal bezplatným užívaním nehnuteľnosti žalovanej.

50. K žalovanou navrhovanému doplneniu dokazovania dopočutím žalobcu súd uvádza, že toto sa malo týkať skutočností týkajúcich sa finančnej situácie žalobcu v rozhodnom období vykonávaných investícií, pričom však po nahliadnutí do pripravených poznámok právnej zástupkyne žalovanej súd mal za to, že k prevažnej väčšine pripravených otázok sa žalobca v tomto konaní už vyjadril, a preto takýto návrh nepripustil. Nepripustil ho tiež z dôvodu, že pojednávania, na ktorom žalovaná žalobcu žiadala dopočuť sa žalobca nezúčastnil zo zdravotných dôvodov, kedy dopočutie žalobcu by si vyžiadalo odročenie pojednávania, čo súd vzhľadom na vyššie uvedené nepovažoval za hospodárne. Navyše žalovanej nič nebránilo, aby sa žalobcu dopytovala na predchádzajúcich dvoch pojednávaniach, na ktorých žalobca bol prítomný. Vo vzťahu k navrhovanému výsluchu rodinných príslušníkov svedka Štefana V. k skutočnostiam, v akom rozsahu svedok ako murár vykonával práce na nehnuteľnosti žalovanej, a to z dôvodu, že zdravotný stav samotného svedka mu neumožňuje sa dostaviť na výsluch, súd uvádza, že výpovede týchto svedkov by neboli spôsobilé prispieť k ozrejmeniu toho, čo bolo v konaní sporným, a to preukázania výšky bezdôvodného obohatenia žalovanej, z ktorého dôvodu (a tiež z dôvodu hospodárnosti pre nutnosť odročovania pojednávania) súd aj tento návrh zamietol.

51. Zo všetkých uvedených dôvodov súd považoval žalobcov nárok v tomto konaní za nepreukázaný aj v časti istiny s príslušenstvom (po čiastočnom späťvzatí žaloby), a preto žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

52. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

53. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

54. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

55. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

56. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

57. V rámci trov konania rozhodoval súd i o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 1, ods. 3 CSP). Odvolací súd uznesením zo dňa 14.1.2019 zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Keďže ide o jednotné prvoinštančné konanie, ktoré netvorí pri zrušení rozsudku odvolacím súdom samostatné celky, súd o trovách prvoinštančného i odvolacieho konania rozhodol podľa konečného úspechu strán v konaní.

58. Náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 CSP), ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Zmyslom zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Zásada zavinenia je inštitútom procesného práva, preto aj pojem zavinenie sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska a zavinenie je potrebné interpretovať vo vzťahu k príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie strany sporu (teda aj prejav vôle spočívajúci v späťvzati žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany.

59. Skutočnosť, že žalobca sa rozhodol vziať žalobu v časti o zaplatenie sumy 12.942,97 eura späť s odôvodnením, že ustálenie výšky uplatňovaného nároku záviselo od odborných vedomostí, ktoré boli objektivizované znaleckým posudkom, súd vyhodnotil ako výsledok vlastného uváženia postupu žalobcu v konaní, čím žalobca zavinil, že konanie bolo čiastočne zastavené, pričom nemohlo byť o tejto časti meritórne rozhodnuté, a tým zistené, či bola žaloba (v tejto časti) podaná dôvodne, čo v zásade zakladá jeho povinnosť nahradiť druhej procesnej strane (žalovanej) trovy vo vzťahu k zastavenej časti.

60. Vo zvyšnej časti bola žalovaná plne úspešná, keďže súd žalobu v prevyšujúcom rozsahu zamietol. Keďže neboli tvrdené a súd ani sám nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, pričom takýmto dôvodom podľa názoru súdu nebola ani skutočnosť, že žalobca bol oslobodený od súdnych poplatkov, pretože oslobodenie od platenia súdnych poplatkov pre zlú finančnú či sociálnu situáciu, neznamená súčasne a automaticky aj zbavenie sa zodpovednosti strany sporu za výsledok sporového konania, žalovanej súd priznal voči žalobcovi nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v plnom rozsahu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice - okolie (§ 355 ods. 1, § 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, a v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvod) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky ,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane , aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere , že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd ,
- d) konanie má inú vadu , ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci ,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy , potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností ,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- g) zistený skutkový stav neobstojí , pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku , ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok konania,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ nemohol bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).